

MOCIÓ DE LA CUP-CRIDA PER GIRONA PER A LA REFORMULACIÓ DELS SERVEIS FUNERARIS

Exposició de motius

Els serveis mortuoris inclouen tant els serveis funeraris pròpiament com els serveis de cementiri i els serveis d'incineració o cremació, és a dir "les activitats des de la mort d'una persona fins el moment en què rep sepultura o és incinerada" com defineix la pròpia Comissió Nacional de la Competència. Comprenen, per tant, activitats de diferent naturalesa: informació i assessorament, recollida i trasllat dels cadàvers, condicionament i tractament sanitari i estètic del cadàver, conservació i refrigeració del cadàver, subministrament de fèretres i urnes cineràries, enterrament i/o cremació, instal·lació de capelles ardents, organització de cerimònies, ornamentació fúnebre, etc.

L'Ajuntament de Girona disposa, per a la regulació dels serveis mortuoris, de l'"Ordenança general sobre la prestació dels serveis funeraris en el municipi de Girona" aprovada el 1998 i del "Reglament dels cementiris municipals" aprovat el 1995 i que es concreta en diverses taxes. L'any 2010 el Decret Legislatiu 3/2010 modificava la Llei 2/1997, de 3 d'abril, sobre serveis funeraris per adequar-la a la Directiva de Serveis 2006/123/CE. Aquesta modificació obliga a actualitzar de dalt a baix les normatives municipals ja que incompleixen principis bàsics de la legislació vigent limitant la competència i, en conseqüència, el dret d'elecció dels consumidors. En aquest sentit, la Llei 2/1997, d'una banda, marca clarament que cal respectar el principi d'eficàcia nacional de les autoritzacions obtingudes en altres municipis, és a dir qualsevol empresa autoritzada en qualsevol municipi de l'estat pot operar en tot el territori. De l'altra, limita molt els requisits que es poden exigir tant per l'obtenció d'autorització per prestar serveis funeraris com per a l'exercici de l'activitat que a més han de justificar-se com a necessaris i proporcionals. Així, per exemple, no tenen cobertura legal i han de ser eliminats de l'ordenança municipal, l'obligació de disposar d'un tanatori propi o la prestació d'aquest servei, el fet de disposar d'un local o oficina al municipi, l'exigència d'una experiència mínima en l'exercici de l'activitat o l'acreditació de solvència financera, entre d'altres.

La dinàmica del mercat dels serveis funeraris presenta unes característiques particulars. La demanda és relativament estable i amb una baixa elasticitat respecte el preu. És una demanda forçosa i de primera necessitat, que es produeix de forma imprevista i que requereix una decisió ràpida en un moment de màxima emotivitat. A més, la manca d'experiència sovint suposa que la decisió de compra es prengui sense informació prèvia sobre aquests serveis i, per comoditat, cercant un proveïdor que ofereixi un servei integral. L'oferta es caracteritza per una certa atomització, tot i que cada vegada són menys les empreses petites i mitjanes que operen en àrees geogràfiques molt concretes i agafen força grans grups empresarials que s'expandeixen per bona part del territori. Alhora existeix un important grau de concentració del mercat. Concretament, l'any 2005 en un 84% dels municipis de Catalunya només estava autoritzada una sola empresa funerària. Les característiques de la demanda, fan especialment greu aquest context ja que limiten el dret a escollir tant l'empresa funerària com les prestacions concretes que es volen contractar i el preu dels diferents serveis.

Aquest és també el context de la ciutat de Girona, on una única empresa disposa d'autorització per a la prestació de serveis funeraris, essent l'única que presta aquests serveis a la ciutat. Això es veu agreujat per l'aplicació d'una ordenança caduca que limita de forma il·legal l'accés i l'exercici de l'activitat funerària a la ciutat. L'empresa que opera a Girona és la més gran del sector a Catalunya i a l'Estat Espanyol, una multinacional que va absorbir l'empresa familiar que històricament prestava aquests serveis a la ciutat. Aquesta situació de monopoli genera indefensió a la ciutadania de Girona que requereix aquests serveis i els porta a assumir preus desorbitats pel conjunt dels mateixos. Calculem que el cost real d'un enterrament (entès com el total dels serveis utilitzats) a la nostra ciutat es troba habitualment entre els 5000 i 7000€, podent ser superior però difícilment inferior a aquest rang. Un cost que supera de molt el d'altres municipis de Catalunya, especialment aquells on aquests serveis són de gestió municipal. Aquest és el cas de petits municipis però també d'altres similars a Girona com podrien ser Reus o Terrassa. L'elevat cost d'aquests serveis sovint també té a veure amb una manca de transparència i la generació de confusió per part de la mateixa empresa sobre quins serveis són realment necessaris, quins es poden contractar a altres empreses i sobre la diversitat de preus, així com amb les limitacions pel que fa als estàndards de luxe dels serveis. Això és especialment important en el context en què es requereixen com hem descrit amb la demanda. Així, per exemple, podem veure com una multinacional com aquesta disposa d'una pàgina web on es detalla, per exemple, tots els centres i equipaments de què disposa però en canvi no s'especifiquen ni els diversos serveis ni els seus preus. Uns preus, que en canvi, està obligada a comunicar a l'ajuntament.

La garantia del principi d'universalitat obliga a les empreses a prestar aquests serveis de forma gratuïta a les persones que ho requereixin per manca o insuficiència de mitjans econòmics determinant-ho l'Ajuntament a partir d'un informe dels serveis socials municipals. Aquests casos, però, són força excepcionals. Això fa que bona part de les famílies hagin d'assumir uns preus molt més alts del que poden assumir i es veuen obligades a endeutar-se per aquest motiu.

La pròrroga d'autorització de què disposa l'empresa que opera actualment a la nostra ciutat finalitza a 23 de desembre de 2016 i tot i que legislació vigent relativitza la necessitat d'aquesta autorització, cal arribar a aquesta data amb la feina feta. Existeix, a més, una demanda social en el sentit de reduir la despesa que suposa tot el que comporta la mort d'un ésser estimat i cal treballar urgentment per garantir-ho. La prestació dels serveis funeraris per part de l'Ajuntament en règim de lliure concurrència amb el sector privat amb qualsevol de les fórmules de gestió previstes per la llei, és l'única forma de poder-ne fixar els preus des de l'ajuntament i, per tant, l'única garantia per a la ciutadania de disposar d'uns bons serveis a preus ajustats. Per això els proposants d'aquesta moció apostem per la progressiva plena municipalització dels serveis, encara que, en el text que presentem avui, proposem un espai de debat que busqui el màxim consens i faciliti solucions a curt i a mig termini que permetin superar les dificultats actuals en pro del bé públic.

Per tot això, el grup municipal de la CUP-Crida per Girona proposa al ple municipal l'adopció dels següents **ACORDS**:

Primer. L'actualització immediata de "l'Ordenança general sobre la prestació dels serveis funeraris en el municipi de Girona" i del "Reglament dels cementiris municipals" per adequar-se a la legislació vigent.

Segon. Que l'Ajuntament de Girona assumeixi la prestació dels serveis funeraris.

Tercer. La creació d'una comissió per valorar i decidir quins serveis i amb quina fórmula de gestió són el més adient per garantir a la ciutadania que pugui disposar d'uns serveis de qualitat a preus ajustats.

Quart. La inclusió en la web municipal d'informació entenedora sobre la legislació vigent en matèria de serveis funeraris i en especial dels drets i deures dels usuaris, les empreses que els ofereixen a Girona i els catàlegs de serveis i preus de les mateixes.

Cinquè. El compliment d'aquests acords durant el primer semestre d'enguany.

Girona, 1 de febrer del 2016

Laia Pèlach i Saget, portaveu de la CUP-Crida per Girona